

Verslag van de telling 2022 door Bruss'help

Perssamenvatting

Het is moeilijk om dakloosheid en slechte huisvesting op de schaal van een gewest te kwantificeren, omdat de betrokken mensen zich in complexe en uiteenlopende situaties bevinden. De tweejaarlijkse telling door Bruss'help is er dan ook meer op gericht om, met de medewerking van een zeer groot aantal actoren, een zo volledig mogelijk overzicht te geven van de diverse situaties. Bij elke editie is de telling dus een onderschatting van de werkelijke situatie, maar ze biedt een momentopname van het fenomeen, een stand van zaken en stof tot nadenken over de evolutie van de toestand in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze heeft ook de ambitie om de actoren op het terrein analyse-instrumenten te bezorgen en, in ruimere zin, bij te dragen tot de verbetering van het beleid ter bestrijding van dakloosheid.

1 Kerncijfers van de telling 2022

7 TELLING IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST SINDS 2008
300 PROFESSIONALS EN VRIJWILLIGERS NAMEN DEEL AAN DE
 NACHTELIJKE TELLING

Tijdens de nacht van 8 op 9 november 2022 **werden er 7134 personen geteld.**

Voor deze telling werden nieuwe categorieën in aanmerking genomen, met name tijdelijk bij derden gehuisveste personen en met uitzetting bedreigde personen. Bovendien werd rekening gehouden met andere situaties bij de personen in instellingen. Wanneer we de evolutie ten opzichte van 2020 willen meten, mogen we die nieuwe cijfers dus niet meetellen.

Zonder die cijfers werden er 6317 mensen geteld, dat zijn er **18,9% meer** dan bij de vorige editie in november 2020.

Van de 7134 mensen die in totaal werden geteld, brachten er 809 de nacht van de telling door in de openbare ruimte (meer dan één op de tien personen). De zogeheten *daklozen*, de mensen die werden geteld in de openbare ruimte of in noodopvangvoorzieningen, waren goed voor 33,7% van de situaties (meer dan één persoon op drie).

2 Methode

De telling was mogelijk dankzij de medewerking van de sector: aan deze zevende editie werkten bijna 300 professionals en vrijwilligers mee. De actoren uit de sector werden bij het hele proces betrokken, van de organisatie van de telling tot de bespreking van de methodologie en de resultaten. Elke partner heeft vanuit zijn eigen deskundigheid bijgedragen tot de kwaliteit van de verzamelde gegevens en de analyses.

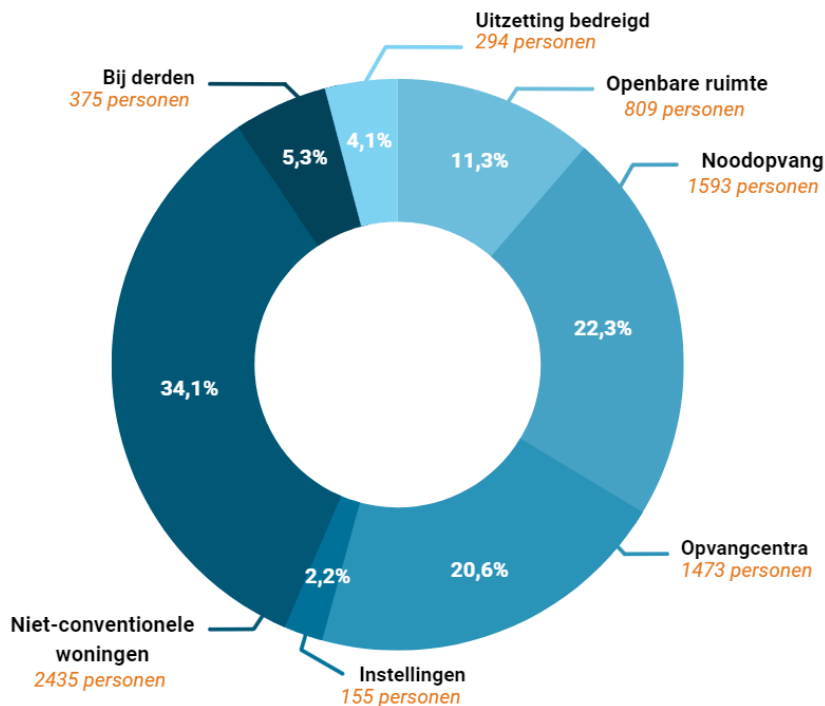
In de praktijk worden de gegevens van de telling begin november in één nacht verzameld via **drie kanalen: telling in de openbare ruimte, verwerking van cijfers verstrekt** door de opvangdiensten of de diensten die zich bezighouden met kraakpanden, en het **verzamelen van informatie over de trajecten en de profielen** van de thuislozen.

De mensen die de nacht in de openbare ruimte doorbrachten, werden geteld **tussen 23 uur en middernacht**. Door dat tijdvenster werden dubbeltellingen vermeden en alleen de mensen geteld die zich voor de nacht hadden geïnstalleerd.

Voor deze editie werden **belangrijke methodologische wijzigingen** doorgevoerd aan het laatste kanaal: de gegevens werden verzameld door middel van een vragenlijst, ingevuld door 42 diensten voor thuislozenhulp. Ter aanvulling van de aangeleverde informatie werden extra gegevens verzameld, meer bepaald over de sociaal-demografische kenmerken, de huisvesting of het ontbreken ervan, het traject, de gezondheid en de hulp die de OCMW's aan thuislozen verstrekken.

Hoewel met de methodologie een groot deel van de dakloze en slecht gehuisveste bevolking van het Gewest kan worden geteld, **kan ze momenteel nog niet worden gebruikt om een volledig beeld van de situatie te schetsen**. Meerdere categorieën van personen blijven moeilijk te tellen. Dat geldt met name voor mensen die in niet-conventionele woningen leven of bij vrienden of familie verblijven.

3 Analyse op basis van de levenssituatie

De telling getuigt van de grote verscheidenheid aan situaties waarin dak- en thuislozen leven:

2.402 daklozen (33,6%): personen die werden geteld in de openbare ruimte of in noodopvangvoorzieningen, waren goed voor 33,7% van de situaties (meer dan één persoon op drie). 809 personen brachten de nacht van de telling door in de openbare ruimte (meer dan één op de tien personen).

1.473 personen in opvangcentra (20,5%): personen in onthaalstructuren die opvang bieden op min of meer lange termijn, hetzij ongeveer één op de vijf personen.

155 personen in instellingen (2,2%): personen in instellingen, voor wie er geen huisvestingsoplossing is of zal zijn bij hun vertrek. Alle personen in deze categorie werden geteld in medische instellingen.

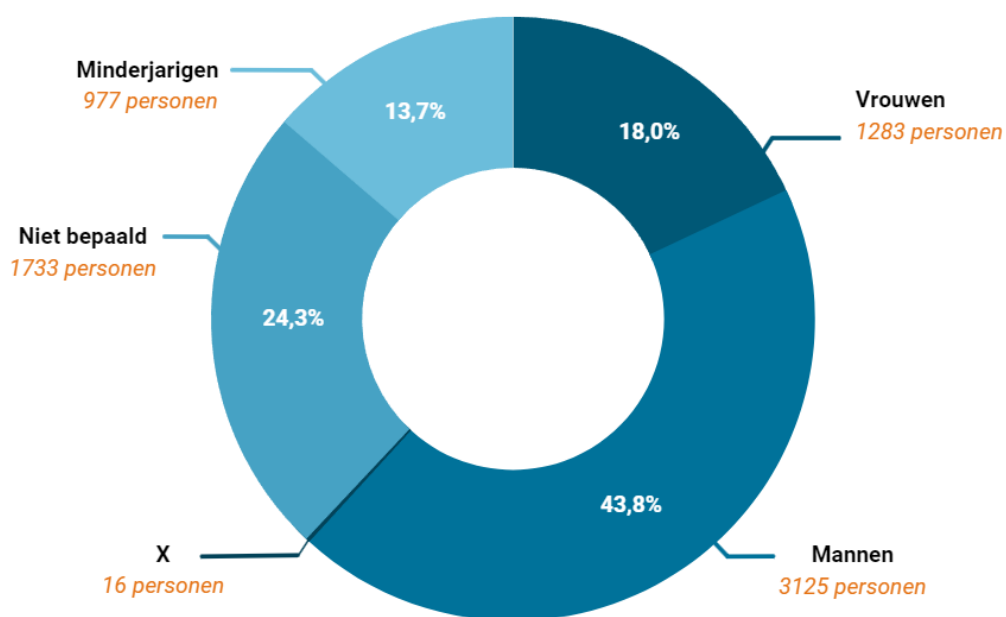
2.435 personen in niet-conventionele woningen (34,1%): personen in niet-erkende opvangvoorzieningen (5,5%), kraakpanden (12,9%) of tijdelijke bezettingen (15,8%). Dat is meer dan een derde van de getelde personen.

375 personen bij derden (5,3%): personen die tijdelijk bij vrienden, familie of kennissen worden opgevangen bij gebrek aan stabiele huisvesting. Dit cijfer, dat voor het eerst werd gemeten, is meer dan waarschijnlijk een onderschatting.

294 met uitzetting bedreigde personen (4,1%): personen van wie de uitzetting uit hun woning, ten gevolge van een gerechtelijke of administratieve beslissing, gepland is binnen 30 dagen na de telling. Noteer dat de methodologie het niet noodzakelijk mogelijk maakt om alle personen in deze situaties mee te tellen, en dat niet alle getelde personen noodzakelijk thuisloos waren op de geplande uitzettingsdatum.

4 Analyse volgens gender en leeftijd

ALGEMEEN OVERZICHT: VERDELING VOLGENS LEEFTIJD EN GENDER

3.125 mannen: 43,8% van de getelde personen en 70,6% van de volwassenen van wie het gender gekend is, zijn mannen.

1.283 vrouwen: de vrouwen zijn goed voor 18,0% van de getelde populatie en 29,0% van de volwassenen van wie het gender gekend is. Ten opzichte van 2020 zien we een **toename in absolute cijfers** (van 1110 naar 1283 vrouwen of een stijging met 15,6%), maar een **daling van hun percentage** (van 20,9% naar 18,0%).

16 X-mensen: de non-binaire personen en/of personen van wie het gender niet overeenstemt met het geslacht dat hen bij de geboorte werd toegekend, vertegenwoordigen 0,2% van het totale aantal getelde personen en 0,4% van de volwassenen.

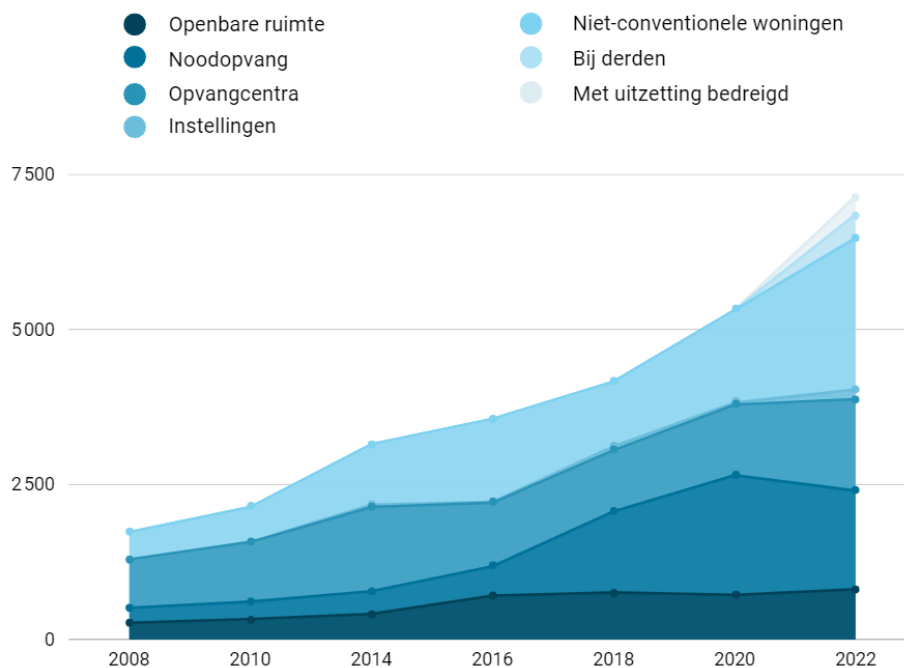
1.733 personen van wie het gender niet werd vastgesteld: hetzij 24,3% van de getelde personen. Dit cijfer is in verhouding hoog voor deze editie. Dat is vooral toe te schrijven aan de cijfers van de kraakpanden en tijdelijke bezettingen, waarvoor weinig gendergegevens beschikbaar zijn.

977 minderjarigen: van de getelde personen is 13,7% minderjarig. Het percentage minderjarigen is bijzonder hoog in bepaalde situaties zoals in transitwoningen (43,4%) en onthaalhuizen (32,5%).

5 Evolutie doorheen de tijd

Door de telling regelmatig volgens hetzelfde protocol te herhalen, is het mogelijk de evolutie van het verschijnsel te volgen en de belangrijkste trends vast te stellen.

De grafiek hieronder geeft de evolutie van het aantal getelde personen voor elke levenssituatie weer. Wanneer we de gegevens van 2020 en 2022 vergelijken, zien we voor alle categorieën samen **een stijging met 18,9%**.

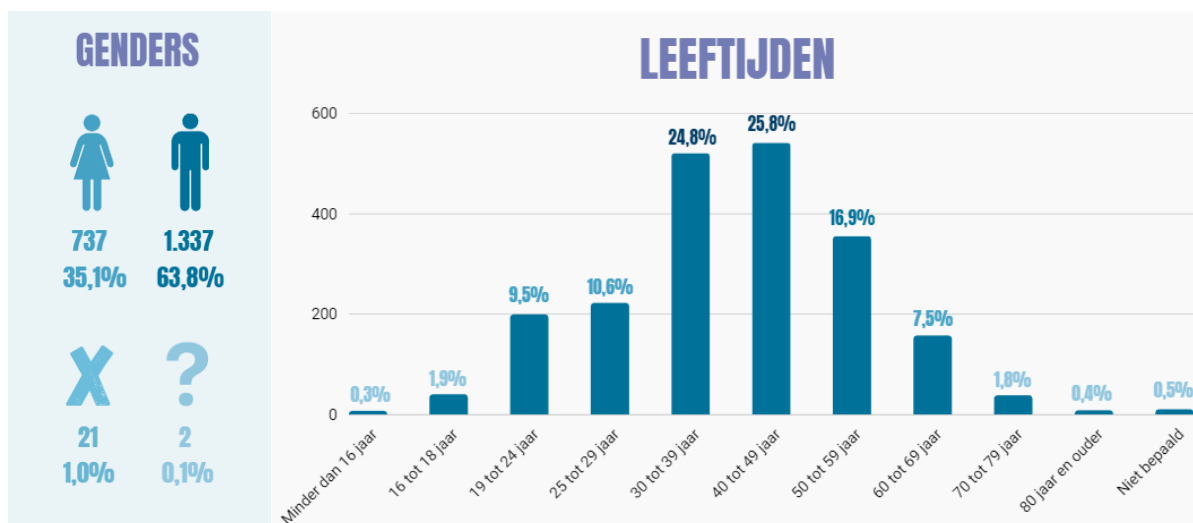
Een eerste vaststelling dit jaar is opnieuw de **algemene toename van de getelde populatie**: het aantal getelde personen is meer dan verviervoudigd sinds de eerste editie in 2008 (+ 313,8%). Ook het aandeel van de groepen met de hachelijkste levenssituaties is fors gestegen: in veertien jaar kende de categorie van mensen uit de groep van de *daklozen* een nog sterkere toename, met 377,5%.

Globaal **hebben tijdelijke oplossingen ononderbroken aan belang gewonnen**. Tussen 2008 en 2022 is het aantal getelde personen in noodopvangcentra met 580,8% gestegen. Onthaalvoorzieningen die begeleiding op langere termijn vergen, zoals de onthaalhuizen, volgden die stijgende trend niet. Sinds 2008 steeg het aantal mensen in onthaalhuizen met slechts 8,5%, maar het aantal personen dat tijdens de nacht van de telling in onthaalhuizen werd opgevangen, weerspiegelt niet noodzakelijk het aantal erkende plaatsen in deze voorzieningen.

6 Trajecten

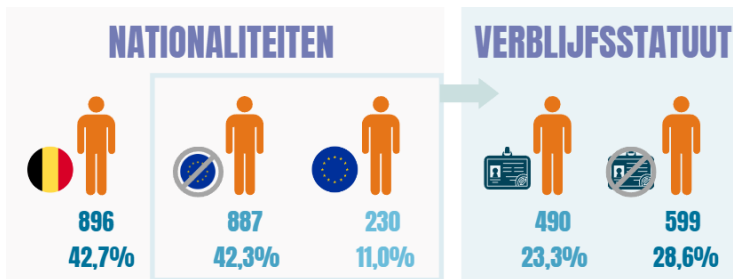
Voor het eerst waren bij een telling in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de cijfers vergezeld van een enorme hoeveelheid gegevens over de profielen en trajecten van de thuislozen. Die informatie werd verzameld met vragenlijsten die werden ingevuld door 42 Brusselse bijstands- en zorgstructuren zoals het OCMW van de Stad Brussel, het OCMW van Sint-Gillis, Samusocial en de meeste onthaalhuizen.

Van de 2654 ingevulde vragenlijsten werden er 2097 behouden (de andere waren dubbeltellingen of bevatten onbruikbare gegevens).

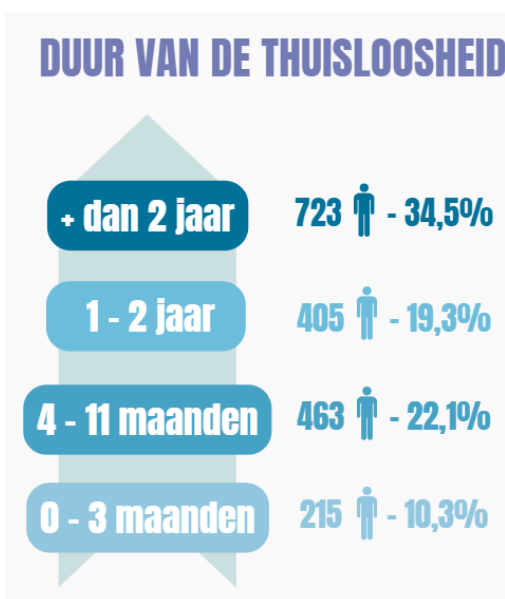

In deze groep personen die door middel van vragenlijsten werden geïdentificeerd, zijn de meesten mannen (63,8% van de respondenten). De respondenten waren overwegend tussen 40 en 49 jaar (25,8%) en tussen 30 en 39 jaar (24,8% van de respondenten), daarna volgde de

groep tussen 50 en 59 jaar (16,9% van de respondenten). Meer dan één op de vijf personen was jonger dan 30 jaar (22,3% van de respondenten).

Een grote meerderheid van de personen is Belg (42,7% van de respondenten) of heeft de nationaliteit van een land buiten de Europese Unie (42,3% van de respondenten). Slechts 11% heeft de nationaliteit van een EU-land.

Wat ten slotte de duur van de thuisloosheid betreft, was meer dan een derde van de personen (34,5% van de respondenten) al meer dan twee jaar thuisloos, 22,1% al 4 tot 11 maanden, 19,3% al 1 tot 2 jaar en 10,3% minder dan 3 maanden.

De telling in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd georganiseerd door [Louise Paquot](#), raadgever telling bij Bruss'help.

Surf naar onze website voor het volledige verslag, de infofiche met de kerncijfers en de foto's van de nachtelijke telling die Bruss'help in 2022 organiseerde. U kunt deze foto's gratis gebruiken met de vermelding [copyright Bruss'help: Kim Sattler](#).

Om interviews of gratis foto's aan te vragen, kunt u contact info@brusshelp.org, 02/219.78.00.